

SEK (14) 3

Datum: 13. 6. 2014

MNENJE SVETA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE REPUBLIKE SLOVENIJE o zagotavljanju univerzalne storitve javnih telefonskih govorilnic

Svet za elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: Svet) je na 31. redni seji dne 23.05.2014 sprejel na osnovi prvega odstavka 231. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS; št. 109/2012, 110/2013; ZEKom-1) mnenje o zagotavljanju univerzalne storitve javnih telefonskih govorilnic:

Svet za elektronske komunikacije Republike Slovenije meni, da noben od predlogov Agencije za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije, predstavljen v Analizi zagotavljanja javnih telefonskih govorilnic kot del univerzalne storitve št. 38243-1/2014/9 iz maja 2014 ni ustrezen. Svet se zavzema za ohranitev javnih telefonskih govorilnic v sklopu izvajanja univerzalne storitve. Zavzema se, da se ohrani prisotnost govorilnic na podežlju, za zmanjševanje števila govorilnic pa naj se določijo dodatni kriteriji in pogoji.

Obrazložitev:

Svet za elektronske komunikacije Republike Slovenije (v nadaljevanju: svet) je na 31. seji dne 23. 5. 2014 obravnaval izvajanje univerzalne storitve javnih telefonskih govorilnic. Posebno pozornost je posvetil Analizi zagotavljanja javnih telefonskih govorilnic št. 38243-1/2014/9 iz maja 2014 (v nadaljevanju: analiza), ki jo je pripravila Agencija za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije (v nadaljevanju: agencija).

Zakon o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS, št. 109/2012, 110/2013; v nadaljevanju: ZEKom-1) v 115. členu zagotavljanje javnih telefonskih govorilnic ali drugih dostopovnih točk za javno govorno telefonijo uvršča med univerzalne storitve. Javne telefonske govorilnice omogočajo brezplačno in brez kakršnihkoli sredstev klicanje na enotno telefonsko številko za klic v sili (112), interventno telefonsko številko Policije (113), enotno evropsko telefonsko številko za prijavo pogrešanih otrok (116 000), telefonsko številko za Telefon otrok in mladostnikov – TOM (116 111), telefonsko številko za pomoč ljudem v stiski (116 123) in na brezplačne telefonske številke (080).

ZEKom-1 določa, da morajo biti pri zagotavljanju univerzalne storitve javnih telefonskih govorilnic izpolnjene razumne potrebe končnih uporabnikov glede geografske pokritosti, števila javnih telefonskih govorilnic ali drugih dostopovnih točk za javno govorno telefonijo, dostopnosti za končne uporabnike invalide in kakovosti storitev.

Svet ugotavlja, da je izvajalec univerzalne storitve javnih telefonskih govorilnic Telekom Slovenije število javnih telefonskih govorilnic v obdobju od leta 2003 do 2013 zmanjšal iz 3.563 na 2.557. V

zadnjih štirih letih je število javnih telefonskih govorilnic zmanjšal za skoraj 500. (Vir: Statistični urad RS in Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS). Agencija v analizi ne navaja meril, ki jih določa ZEKom-1, na osnovi katerih je izvajalec univerzalne storitve doslej zmanjševal število javnih telefonskih govorilnic. Agencija tako ni preverila meril, ki opredeljujejo potrebe končnih uporabnikov glede geografske pokritosti in števila javnih telefonskih govorilnic oziroma drugih dostopovnih točk za javno govorno telefonijo. Poleg tega iz analize izhaja, da je preverila le klice na telefonsko številko za klic v sili, ne pa tudi na druge brezplačne telefonske številke. Prav tako v analizo ni vključila klicev na plačljive telefonske številke in povratnih klicev.

Svet meni, da analiza v preveliki meri izpostavlja podatke, ki so v prid ukinjanju javnih telefonskih govorilnic in premalo izpostavlja podatke, ki kažejo njihovo uporabnost in potrebnost. Svet ob tem izpostavlja, da je Telekom Slovenije kot izvajalec univerzalne storitve javnih telefonskih govorilnic uvedel govorilnice, v katerih se kot plačilno sredstvo uporabljajo Telekartice. Uporaba drugih plačilnih sredstev, ki jih predvideva ZEKom-1, kot so kovanci, kreditne in debetne plačilne kartice, pa ni mogoča. Zaradi tega so javne telefonske govorilnice za klice na plačljive telefonske številke manj uporabne.

Čeprav analiza, ki jo je opravila agencija, ni celovita, je iz nje razvidno, da je bilo v opazovanem obdobju od 30. 6. 2011 do 27. 3. 2014 iz javnih telefonskih govorilnic samo na telefonsko številko za klic v sili 112 opravljenih 13.573 klicev. V tem obdobju je bilo opravljenih med 1.000 in 2.000 klicev v posameznem tromesečju, pri čemer ni zaznati trenda upadanja klicev.

Svet ugotavlja, da so telefonske govorilnice še zmeraj pomemben vir klicev na telefonsko številko za klic v sili. Število klicev v opazovanem obdobju je ostalo na visoki ravni, brez trenda upadanja, kljub temu, da se je v enakem obdobju razširjenost mobilne telefonije po podatkih agencije povečala. Čeprav analiza ne vsebuje podatkov o klicih na druge brezplačne telefonske številke, bi število teh klicev lahko dodatno potrdilo potrebo po ohranjanju javnih telefonskih govorilnic kot univerzalne storitve.

Za nekatere ljudi in predvsem v sili so javne telefonske govorilnice življenjskega pomena. Pomembne so, ko mobilni telefoni ne delujejo, ali na območjih, kjer mobilna telefonija ni dostopna. Čeprav je pokritost slovenskega prebivalstva z mobilno telefonijo visoka, pa je geografska pokritost precej nižja. Mobilni operaterji tudi v prihodnjih 15 letih nimajo zavez za večje geografsko pokrivanje Slovenije, zato bo potreba po javnih telefonskih govorilnicah za klice na telefonsko številko za klic v sili na nepokritih območjih ostala.

Ljudje manj uporabljajo javne telefonske govorilnice, kot so jih v preteklosti. Glavni razlog za to je večja razširjenost mobilne telefonije. A med razlogi za manjšo uporabo javnih telefonskih govorilnic je tudi uporaba Telekartic kot plačilnega sredstva, predvsem zaradi njihove manjše dostopnosti.

Zaradi manjše uporabe se prihodki iz naslova javnih telefonskih govorilnic zmanjšujejo in veliko govorilnic je nerentabilnih. Kljub temu pa, v nasprotju s tržnimi storitvami, Telekom Slovenije javnih telefonskih govorilnic ne more ukiniti samo zaradi finančnih vidikov. Skladno z ZEKom-1 ima kot izvajalec univerzalne storitve namreč obveznost zagotavljanja univerzalne storitve javnih telefonskih govorilnic.

Agencija v analizi predstavlja tri predloge glede nadaljnega izvajanja univerzalne storitve javnih telefonskih govorilnic in se posebej zavzame za njihovo postopno zmanjševanje, pri čemer bi izvajalec univerzalne storitve moral, ob upoštevanju razumne potrebe končnih uporabnikov glede geografske pokritosti:

- v prvem letu zagotavljati vsaj 1 javno telefonsko govorilnico na 1000 prebivalcev,
- v drugem letu zagotavljati vsaj 1 javno telefonsko govorilnico na 1500 prebivalcev,
- v tretjem letu zagotavljati vsaj 1 javno telefonsko govorilnico na 2000 prebivalcev,
- v četrtem letu zagotavljati vsaj 1 javno telefonsko govorilnico na 2500 prebivalcev,
- v petem letu zagotavljati vsaj 1 javno telefonsko govorilnico na 3500 prebivalcev.

Po mnenju sveta merila, ki jih je določila agencija niso ustrezni. Prav tako neustrezno je pavšalno navajanje razumnih potreb uporabnikov.

Svet meni, da mora kakršnokoli zmanjševanje števila javnih telefonskih govorilnic temeljiti na objektivnih merilih, ki izhajajo iz dostopnosti nadomestnih javnih telefonskih storitev na posameznem območju in potreb prebivalstva po tovrstni univerzalni storitvi.

Po mnenju sveta bi agencija morala preveriti, ali so območja, ki niso pokrita z mobilno telefonijo, ustrezno pokrita z javnimi telefonskimi govorilnicami. Ob pregledu zemljevida pokritosti je svet namreč ocenil, da nekatera območja morda niso ustrezno pokrita in ostajajo brez dostopa do javnih telefonskih storitev, ki omogočajo klice na telefonsko številko za klic v sili in druge brezplačne telefonske številke, ki jih določa zakonodaja.

Poleg merila geografskega pokrivanja bi agencija morala pripraviti še druga merila in določiti postopke za ukinjanje posameznih javnih telefonskih govorilnic, ki bi vključevali aktivno udeležbo lokalnih skupnosti in drugih pristojnih organov. Svet ugotavlja, da agencija tega doslej ni pripravila, zato v preteklosti merila in postopki za ukinjanje javnih telefonskih govorilnic niso bili ustrezni in pregledni.

Agencija bi morala preveriti potrebe po univerzalni storitvi javnih telefonskih govorilnic v posamezni lokalni skupnosti. Za umik posamezne telefonske govorilnice bi morala pripraviti podrobna navodila. Telekom Slovenije bi po mnenju Sveta moral na vsaki javni telefonski govorilnici, ki jo namerava odstraniti, objaviti namero za odstranitev in navesti naslov organa, pri katerem lahko prebivalci izrazijo nestrinjanje z odstranitvijo javne telefonske govorilnice, pri čemer pa bi obvestilo na govorilnici moralo biti dostopno dovolj dolgo časovno obdobje (na primer 90 dni). Poleg tega bi izvajalec univerzalne storitve moral zagotoviti brezplačno telefonsko številko, na kateri bi prebivalci lahko preverili, kje se nahaja najbližja javna telefonska govorilnica. Podrobnosti o lokaciji javnih telefonskih govorilnic in predlogih za umik posameznih govorilnic bi moral objaviti tudi na lahko dostopni spletni strani.

Poleg obveščanja javnosti bi Telekom Slovenije o načrtovanem umiku javne telefonske govorilnice moral obvestiti lokalno skupnost, lokalno policijsko postajo in Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje.

V obvestilu organom bi Telekom Slovenije moral navesti podrobnosti o javni telefonski govorilnici, ki jo namerava odstraniti, razloge za odstranitev, spletni naslov z navodili o postopku odstranitve in način, kako lahko lokalna skupnost in drugi organi izrazijo nasprotovanje nameri Telekoma Slovenije. Če bi lokalna skupnost ali drug organ v 90 dneh od prejetega obvestila izrazil nestrinjanje z namero, Telekom Slovenije javne telefonske govorilnice ne bi smel odstraniti.

Ker javne telefonske govorilnice v preteklosti niso bile odstranjene skladno s predlaganim postopkom, bi agencija morala določiti tudi proces za preverjanje morebitnih potreb lokalnih skupnosti po javnih telefonskih govorilnicah oziroma drugih dostopovnih točkah za javno govorno telefonijo v lokalnih skupnostih.

Lokalna skupnost bi o odstranitvi posamezne javne telefonske govorilnice morala izvesti primerno obliko javno posvetovanje, Telekom Slovenije pa bi javne komentarje lahko zbiral tudi na osnovi obvestila, objavljenega na javni telefonski govorilnici in posebni spletni strani.

Proces umika javnih telefonskih govorilnic mora biti odprt in pravičen. Lokalne skupnosti morajo svoje odločitve upravičiti in pri tem gledati na interese vseh prebivalcev lokalne skupnosti in vseh državljanov.

Vse spletne strani, povezane z univerzalno storitvijo javnih telefonskih govornic, morajo biti pripravljene v skladu z mednarodnimi standardi spletne dostopnosti.

Izvajanje predlaganih postopkov, povezanih z odstranitvijo posameznih javnih telefonskih govornic, bi morala nadzirati agencija in pooblaščen nacionalni organ lokalnih skupnosti.

Dr. Dušan Caf,
P R E D S E D N I K